

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

Affärer.

Affärer redovisas där så är möjlig som "Affärshus", där det i folkmun vanligaste namnet används, det kan vara namnet den som byggde huset eller den som var senaste handlaren. I ett antal fall, oftast tagna från annonser i tidningar eller tidskrifter, saknas affärshus.

Rydberg. 1859-1886

Rydberg var en pamp som byggde en kombinerad herrgård och affär i Östanfors redan 1859, handlaren Josef August Eriksson tog över affären 1885, när Fors Bruk behövde marken, flyttades huset 1886 till Västanfors och där uppfördes som förmansbostad och affären lades ner. Rydbergs dotter gifte sig med handlaren som var halvbror med Karl Axel Karlfeldt. Paret flyttade till Näs Bruk där de öppnade affär. Gårdens uthus på Östanfors sidan stod kvar och användes som förråd fram till på 1970-talet.

Åbro Handel. 1878-1963

Försäljningen startades nog i Överbo av Per Eik Eriksson som 1878 köpt mark vid Åbron och byggt affärshus, han sålde affären 1892 till Carl Lindén som 1922 öppnar Handelsboden i Åsgarn. Johansson & Lännertz tar över 1926 som filial till affären i Fors, med plats för bil, och 1946 köptes affären av Bertil och Dagmar Andersson, bensin såldes men på fat. Första tiden levererades varorna ut till byarna med häst och vagn. Bil anskaffades 1948 (A-Fors 1931) Första kyldisken köptes 1950 och mjölk i 16 en litersflaskor per back kunde levereras. Bertil bytte A-Forden till Volvo Duett i början av 1950-talet, och 1956 kom första frysboxen till handel som också kunde sälja frysboxar till kunderna. Bröd leverades från bagerier i Fors och Krylbo. För att få varor från Hakon, köpte affären aktier i ICA. Vissa varor köptes vid utbudsdagar på Hotellen i Fors. Affären sålde, skar till och monterade fönsterglas. De första TV apparaterna kunde också köpas i Åbro handel, 1963 upphörde affären i Åbro.

Fors Andelsmejeri.

Byggs med 33 andelsägare 1886 på Pers (Decker) gården där bruksparken nu är i Västanfors,, huset användes för besök av distriktsköterskan och läkare. Mejeriet flyttar från Decker till nya lokaler (Kopparvägen 2) 1898. Fors Bruk köpte mejerirörelsen och lokalerna 1917, och 1928 upphör mejerirörelsen som säljs till Krylbo Mejeri, Helmer Johansson, köpte bil och kör runt på mjölkture och samlar in mjölkflaskor till Krylbo mejeri, hustrun Vega Johansson arbetade på Mejeriet. När Krylbo mejeri upphörde såldes Helmer huset till Fors Bruk som anlade en tvättstuga i lokalerna, till lokalerna fanns uthus och garage till lastbilen.

Fors Ringmagasin.

Byggs av arbetare 1890 som var en kooperativ idé där de som kunde handla, var delägare och delade på kostnader och inkomster. Det var en byggnad i två våningar på övervåningen bodde Erik och Stina Krusell, ringen lades ner 1898, magasinet användes för sådana varor som skulle vidare med tågtransport.

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

Persbo Ringmagasin.

Magasinet stod på Persbo 1:6. Startade 1886 nämndeman Johan Eriksson som avsöndrade 65 m² mark mot Brattfors by rå. Persbo arbetarring var en kooperativ idé där de som kunde handla, var delägare och delade på kostnader och inkomster och det var arbetarna vid Brattfors smedja som slagit sig samman och bildat "Ringens". Ringen kom att ligga praktiskt taget vägg i vägg med Johan Lundbergs affär sedermera Fredrikssons. Det var endast bäcken emellan. Antagligen fick endast delägare handla i Ringen. 1900 blir grosshandlare Sam Hedenius ägare till Arbetarringen. Förmodligen har han tagit den i mät för skulder. Andreas Dalborg blir ägare en kort period innan Sam Hedenius återigen tar tillbaka fastigheten. 1903 köper August Sjöström fastigheten. Han äger då redan fastigheten som vi kallar Lindstedts. Hur länge byggnaden fanns kvar, och hur länge den fungerade som affär vet vi inget om. Marken tillhörde sedan Forsells fastighet. Detta är ett stycke arbetarhistoria, föregångaren till Konsum. Ringen upphörde förmodligen 1900.

Johan Lundbergs.

Fanns i Persbo från 1872, och övertogs av släkten Fredriksson 1897, de höll igång den till i slutet av 1920-talet. Johan Fredrik Fredriksson köpte "Åkes gården" i Persbo från handlaren Per Johan Lundberg 1897

Klas Herman Hessman.

Hessman som kom till Krommetsbo 1909 och "Skommar-Axel"s öppnade en affär vid Ferners i Persbo. Hessman hyrde bostad och affärslokal av Ferner. Deras affär gjorde konkurs omkring 1913.

Gottfrid Österboms.

Gottfrid Österbom drev affär vid "Butt-Tildas" i Persbo från 1915. Då fanns åter två affärer i byn på ca. 100 m avstånd. Båda affärerna upphörde ungefär samtidigt i slutet av 1920-talet. Det var förmodligen forkörningarna med häst och rallarna på GFJ som varit grunden för affärernas verksamhet.

Johansson & Lännertz affär på Garpenbergsvägen

Erik Albert Eriksson startar handelsrörelse i Fors (son till Per Erik Eriksson ägare av Åbro Handel) 1898 E A Eriksson öppnar Folkärna folkbankskontor på Framnäs 1903, Erik Albert Erikssons affär säljs till CH Svensson, Dicka 1917 som säljer till Johansson & Lännertz 1919 Lännertz emigrerar till USA men namnet behålls, öppnar läkemedelsförråd, medicinlåda dagligen från Krylbo apotek 1934, drivs ensamt av Artur Johansson till 1940. Nils Eriksson börjar i den nerlagda affären, göra Konserveringsappar, leksaker 1943, och startar Erikssons Skyttindustri

A Eriksson Ur.

A Eriksson Stockholm öppnar urmakeri i Fors i Olssons Gård 1894

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

"Hampus" Gustaf Anderssons "på hörnet" 1894-1940

Huset byggdes 1894 av Gustaf när "Hampus Gården" flyttats till Haggatan, när han blev änklings såldes huset till Artur Johansson med namnet Johansson & Lännetz som flyttar verksamheten till Gustav Anderssons affärslokal 1940, (Johansson & Lännetz) vid Arturs död överlåter sonen affären "på hörnet" till Stig Andersson 1958. Stig Andersson säljer affären till Karl Erik Morén 1965.

AG Johansson

Ur & Juvelerare från Västmanland. Efter att en tid haft affär i Fors Hotell, flyttar Johansson till nybyggt hus på Garpenbergsvägen 15 1900, AG Johansson säljer Väckarur från 3.75 kr 1935. Sonen drev Taxi i Dicka.

Framnäs.

H.A. Eriksson öppnar Folkärna folkbankskontor i sin handelsbod i Fors 1903

Otto Lindstedt fd. chef på Dormsjö Bruk, byter namn Från Tolvmansgården till Framnäs öppnar Upplands Enskilda Bank kontor på Framnäs 1907. Säljer gården 1917 till Upplandsbanken. Erik Albert Eriksson blir kamrer på Upplands Enskilda Bank efter Lindstedt 1917.

På framnäs övervåning bodde en syster till Ernst Styr's fru som hette Gåsell och kallades "Gåsellan" för att hon sprang eller cyklade ut med sina religiösa tidskrifter.

"Snickarverkstaden"

Bruksvägen 9, I huset var tidigare Filadelfia till 1999. På tomten uthus i två våningar. Byggdes troligen av Herman Nordenborg som 1911 där öppnade Fors telegrafstation och telefonväxel och blev dess föreståndare. När telefonväxeln blev automatisk flyttades den 1941 till Fors station. Nordenborg var Fors begravningsentreprenör men överlät den rörelsen till Artur Johansson. Lokalen användes en tid som skollokal.

Dicka Handel.

Byggs 1912 av firma Lundqvist och Andersson som troligen säljer till CH Svensson som i sin tur säljer till Robert Andersson som säljer till Frans Andersson Dicka 1922, Carl Lagerbjäll över efter Frans Andersson 1922, Gunnar Åberg tar över och säljer till Hjalmar Lindkvist övertar 1932, Hjalmar Lindkvist säljer skor för 2.50 paret 1935, säljer till Johan Swärd ? säljer till Christian Fors ? öppnar bensinmack ?, tas över av Gustaf Andersson ? och följer sedan handlarna i Fors som filial Stig Andersson och Karl Erik Moren som lägger ner ?

Ägare i perioden 1912-1962 anges också Hammarlund, C G Karlsson,, Gunnar Johansson tidsperioder för dessa saknas.

Fors Hotell.

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

Byggdes 1895 av Johanna Isaksson "Nils-Johanna". AG Johansson, från Väster Färnebo öppnar urmakeri i Fors Hotell 1895, FA Lilja, Avesta säljer hattar, mössor mm. i lokal på Fors Hotell 1900, CA Ahl öppnar rakstuga på fredagar i Fors Hotell 1916. Fors Hotell hade skoaffär på hörnet ? Sigge Gustafsson hade där brödaaffär 1918. Olle Olsson "Målar-Olle" köpte hotellet 1933 där han drev taxirörelse, senare tog sonen Per-Lage över taxirörelsen. Fors Hotell hade Café på hörnet ? Olle sålde hotellet till en familj Sippus som sålde till nuvarande ägare.

Fors Bageri.

Torsten Jansson säljer 1937 till Korsgren som sålt bageriet i Åsgarn, nästa ägare blir Artur och Svea Forsman, som sålde bröd från cykel, vid Forsmans död köpte Ivar Pettersson, bagare från Hälsingland bageriet bakade till 1953 då Mats Kindvall tog över, men bageriet lades ner. I uthuset hade OR Eriksson "Bäckafors" ett sadelmakeri.

Montins.

Bernhard Montin Östanfors startar affär i ett mindre hus, fick telefon 1910. Montin bygger större affärshus i Östanfors i tegel (Svedlunda) 1912., Gustaf Andersson Fors köper Montins affär i Östanfors 1914, Montin åker till USA 1916, Gustaf Andersson lägger ner affären i Östanfors 1918

Wilhelmssons (Bruksvägen)

Carl Lundén Fors, säljer fotogen, sulläder, helylle, vadmal 1892, Carl Lundén säljer affären till EB J:son Leuvén, Leuven & Söner, Horndal. Säljs 1914 till Törnkvists vars ägare Axel Nordström, har realisation på Mode, manufaktur, herrekipering 1914, Törnkvists har slutrealisation 1921, Hilma Nordenström öppnar Nordenströms handel 1922, Hilma Nordenström affär såld till Wilhelmsson 1923, Ester Gröning övertar Wilhelmssons affär 1928, Ester Gröning säljer Wilhelmssons till Valter och Margit Ullström 1958. Ullströms driver Ullströms Livs & Special i Wilhelmsson och 1960 hyr de ut frysboxplatser i fd Wilhelmssons till 1968.

Björkgrenska.

Wilhelm Larsson, Lund öppnar affär i Björkgrenska huset, kortvarig 1898, Agnes Eklund övertar Wilhelm Larssons affär i Björkgrenska huset 1898, Agnes Eklunds affär upphör 1903 affären Emil Larssons diversehandel tar över 1903, Emil Larssons affär i Björkgrenska huset upphör 1910, Herman och Josefina Nordenborg öppnar möbelaaffär, Karl Larsson, Rossberga öppnar affär i Björkgrenska huset 1912. Augusta Hagströms sybehörs- och kortvaruhandel öppnar i Björkgrenska huset 1915, Stockholmsbasaren öppnar 1916, Augusta Hagström köper Björkgrenska huset 1918, Augusta Hagström blir ombud för "Germa" Stockholm 1935, Augusta Hagström säljer ullgarn och strumpor 1935. Augusta Hagström lägger ner sin affär 1941

Törnkvist Efterträdare

Törnkvists ägare Axel Nordström har realisation på Mode, manufaktur, herrekipering 1914 Törnkvists Handlare Axel Nordström Fors har slutrealisation 1921

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

Säljs till Hjalmar Söderbergs barnkläder 1914. Tidigare ägare Leuvén & Söner 1894

E.A Lundkvist.

E.A Lundkvist Stora Dicka köper och säljer lantmannaprodukter 1935, säkert på gården, Lundkvist f 1887 gm Hilma Charlotta Danielsson, barn Dagny Charlotta, Lilly Emelia och Anny Margareta Lundkvist.

Konsum.

Konsum Fors konsumtionsförening öppnar affär 1923 i det av masmästaren I Lindgrens byggda hus på Bruksvägen 10., Karin Håkanssons Mode öppnar affär i Fors Konsum 1925. Konsum Fors annonserar om golvmattor Vocaleum 2m bredd 3 kr/m (1.50 /m²) 1934, och säljer 3 askar kaviar för 25 öre 1935, I huset som hade tre våningar bodde konsumföreståndaren som de första åren var Einar Skoglund fram till 1928 då han efterträddes av Thure Norell som senare efterträddes av en Hedkvist. En särskild avdelning sålde mjölk där både Marianne Eriksson och Elsa Andersson arbetade. Hedkvist efterträddes av Forsberg gift med "Mjök Helmer" och Vegas dotter. Och därefter Vanja Kjellgren.. Erik Sjölin's d ä sålde glass på planen framför Fors Konsum år ? Och en Jonsson och efter honom Ingemar Thalen hade skomakeri i uthusen. Konsum Fors på Bruksvägen 10, lades ner 1984 och Br Sundholm startade då Böcklingsrökeri i lokalerna. Konsum öppnade mindre affär i nuvarande Pizzerian tillsammans med Posten, invigs 1983.

Bengtssons.

Byggt i slutet av 1800-talet och i byggnaden 1892 hade J F Wallin garveri. En Gryt köper och startar där plåtslageri. 1913 köper J.E. Wallin huset och öppnar café och skomakeri. 1915 övertar Gunnar Lindström huset och rörelsen, ämnar idka handel med tobak och korta varor. 1921 köper Karl Bengtsson huset, dottern Inga Britt arbetade en tid som expedit i Konsum. Sonen Karl- Inge drev efter Karls död verksamheten vidare till sin död. En del av förmögenheten samt fastigheten testamenterades till kyrkan, och blev en tid Fors kyrksal, och sedan sålde den.

Handelsboden i Åsgarn.

Handlare Lindén från 1922, Korsgren hade bageriet sålde det 1937, i ett av husen fanns ett garveri samt telefonväxel i början av 1980 talet. Var Lundberg även Garvare ? Norgren ?

Åsgarns Handel.

Byggdes av Eriksson 1937, Åsgarns Handel köps av Fors Konsum 1945, köps av Gunnel Byggning 1960, Åsgarns Handel läggs ner 1973, Åsgarns Handels Poststation lades ner ?.

Folkare andelstväteri.

Utskrift 2 november 2020

Del 1 Gemensamt 1 Sammanställning av affärer i Fors fram till 1985 tillhörande Fors Historia av Gubbcafé Åsgarns Bygdegård 2020.

Vatten pumpades från Forsån och även till herrgårdens tvättstuga och till Fors Bruks trädgårdsanläggning för bevattning. I tvättstugan fanns en 12 kilos och två 20 kilos tvättmaskiner och en 10 kilos centrifug samt varmmangel för hela lakarsbredder, där fanns också en torktumlare. Allt drivet av en ångpanna. Där legotvättades för norska soldaterna som övade i Sverige under ockupationen. Några som jobbade där var Lennart Eriksson, Elmer Karlsson, Lennart Andersson, Carola Rehné, Alice Forslund, Mildred Thelin, och Anna Linder. När tvätten lades ner öppnade Olle Pettersson Motor AB tillverkning av racerbåtmotorer av egen konstruktion samt beslag till vägmärkesskyltar.

ICA Butiken.

Byggdes 1969 av Karl Erik Moren som han drev till sin pensionering 1985

Fors Koisk (1952-

Arne Rydén skadad vid Avesta Järnverk öppnar kiosk i Fors 1952, Stina Roos säljer korv från vagn bredvid kiosken på 1960-talet, Tore Roos öppnar Gatukök i kiosken ?, Rolf och Gunbritt René köper kiosken 1982, säljer kiosken 1987

IC Mack.

Svedberg som öppnade IC mack på tomten Bankvägen 4. Större tomt köptes av OK Krylbo för station på Framnässidan av vägen 1964, köpet gick tillbaka till Folkärna Kommun, som ägde marken.

Bankhuset.

Huset hyste Upplandsbanken senare Föreningsbanken, Frisörsalong där Rolf Poos 1964, Kjell Karlström 1968 och senare Ingalill Pettersson klippte, och där även Fors Poststation fanns en tid i källaren, Fors Bibliotek fanns där 1960 innan det flyttade till Fors Centralskola. Upplandsbanken övergår till Nordea **1985**

Gabrelsgården.

Familjen Lindberg sålde tidningar Johan sålde Folket i Bild och tvålv med cykel och hustrun i hemmet sålde alla slags dags och veckotidningar.

Placeringar okända.

Karin Håkanssons övertas av Frida A:son Rydh från Småland

Fru Cling säljer Singer symaskiner förmedlar spinn-färg- blekgods till Sahlströmska fabriken i Jönköping 1890

C I A Westerholm 1894. öppnar affär 1894

F Landgren säljer Humber & Durkopps velocipeder 1898(Stationskarl-Kontorsbiträde)

Anna Ståhl öppna Fotoateljé i Fors 1904

B J Westins Herrekipering (Placering okänd)1914

Hessman flyttade till Krommetsbo vart affären låg står i dunkel.